

MEMÒRIA D'ACTIVITATS 2024

Fundació ACSAR

ÍNDEX

ENTITAT.....	2
ACTIVITATS I PROJECTES A CATALUNYA.....	5
Camins d’asil, refugi i protecció internacional en temps d’emergència climàtica.	6
Presentació informe “Històries de refugi”.....	6
Formacions en atenció integral de les persones refugiades.....	8
XI Jornada sobre asil per motius d’orientació sexual i identitat de gènere.....	8
XVI Curs en matèria d’asil i protecció internacional.....	10
Observatori de les Migracions i el Refugi a Catalunya.....	13
Seminari sobre racisme institucional.....	14
Presentació de l’Informe sobre l’estat de la Immigració a Catalunya el 2023.....	16
MigraLab.....	20
Sessions d’assessorament jurídic.....	20
PROJECTES DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL.....	22
Contribuint a l’exercici i defensa del dret a la salut mental de la població refugiada als camps de Beddawi i Naher Bared, Líban.....	23
Salut mental i Drets Humans amb enfocament comunitari als camps drefugiats al sud del Líban (Tir, Líban).....	26
Dret a la salut i a una vida lliure de violències al sud del Líban Nabatieh, Líban).....	28
Campanya d’ajut humanitari d’emergència - En solidaritat amb el Líban.....	29
AGRAÏMENTS.....	30
CONTACTE.....	31

ENTITAT

Nascuda l'any 2005, la Fundació ACSAR ha heretat la trajectòria i dilatada experiència en l'àmbit de l'asil i el refugi de l'Associació Catalana de Solidaritat i Ajuda al Refugiat, entitat pionera a Catalunya i Espanya en aquest sector des de la dècada de 1970. L'objectiu principal de la fundació és la promoció del coneixement, la investigació i l'anàlisi dels fenòmens migratoris, les dinàmiques de mobilitat humana i la diversitat cultural a Catalunya, tenint en compte el marc europeu i internacional. Mitjançant l'estudi de la realitat social en relació a les migracions i el refugi, pretenem esdevenir un instrument útil i de referència a l'hora d'incidir en el disseny de polítiques públiques, proporcionar informació veraç i acurada, i contribuir a la construcció d'una societat diversa, plural i cohesionada.

En vistes a la consecució d'aquests objectius, les línies de treball de la fundació s'estructuren al voltant de tres pilars interdependents: la sensibilització i capacitació, la incidència i la cooperació. Al seu torn, les activitats i projectes que la fundació ACSAR duu a terme a través d'aquestes línies d'acció s'engloben en tres grans àmbits temàtics:

- **Asil, refugi i protecció internacional:** La Fundació ACSAR té com a objectiu fonamental la defensa i promoció del dret a l'asil i al refugi. Per aconseguir-ho, desenvolupa diverses activitats en àmbits com la sensibilització, la formació, la divulgació i la cooperació. Ofereix cursos i seminaris sobre els mecanismes legals de protecció internacional, organitza jornades i xerrades per debatre temes d'actualitat relacionats amb l'asil i el refugi, i assessora institucions públiques. A través de l'Observatori de les Migracions de Catalunya, realitza recerca per comprendre millor el fenomen migratori i combatre els estereotips i el racisme. També participa en projectes de cooperació internacional, especialment a camps de refugiats al Líban, centrant-se en la defensa del dret a la salut mental.

- **Societat Diversa:** A través de diverses línies per comprendre i gestionar els processos migratoris i fomentar la gestió de la diversitat a nivell local, comunitari i internacional. Això inclou: analitzar les polítiques d'integració i desenvolupament de les capacitats de les persones immigrants, contribuint a identificar desigualtats i problemàtiques socials, i recolzant estratègies per a una millor cohesió social i igualtat d'oportunitats. Observa i garanteix els drets civils, polítics, econòmics, socials i culturals, especialment per a grups en situació de vulnerabilitat, assessorant en legislació i sensibilitzant en drets. Promou la llengua catalana com a dret social i reforça les llengües d'origen, contribuint a la cohesió social i la construcció cultural. Lluita contra la discriminació i la segregació, especialment a través de la formació i l'educació per combatre discursos que amenacen la convivència intercultural.
- **Gestió de la Mobilitat Humana:** S'aborda la intersecció entre les migracions i el desenvolupament econòmic i social, tant a nivell individual com comunitari i global. Aquest enfocament inclou diverses línies de treball, com ara el foment del retorn voluntari mitjançant programes que garanteixin èxit en col·laboració pública-privada i l'assessorament jurídic pertinent. A més, contribueix al debat sobre els vincles entre mobilitat i desenvolupament, obrint nous espais de reflexió i avaluant els resultats dels programes de co-desenvolupament. També lluita contra el tràfic de persones, especialment en l'àmbit de l'explotació sexual i laboral, amb un fort component de gènere, mitjançant la vinculació entre recerca i lluita contra les xarxes de crim transnacional. Per dur a terme aquestes tasques, utilitza eines com la recerca aplicada en col·laboració amb grups acadèmics, organització de cursos i seminaris de formació, disseminació i sensibilització a través de debats i publicacions, creació d'eines de gestió pública i accions de cooperació en origen per donar suport a persones refugiades en situacions de risc i exclusió.

ACTIVITATS I PROJECTES A CATALUNYA

Camins d'asil, refugi i protecció internacional en temps d'emergència climàtica

Aquest és un projecte d'Educació pel Desenvolupament – ara més conegut com a Educació per a la Justícia Global – que s'inicia el primer dia de gener de 2023. Es tracta d'un treball executat conjuntament amb l'Associació Catalunya-Líban i que té com a objectiu principal abordar els reptes globals de la mobilitat humana aprofundint en la defensa i coneixement del dret a migrar i al refugi, promocionant la sostenibilitat ambiental i de la vida humana. A aquest fi, l'objectiu específic de les entitats involucrades en el projecte és avançant el coneixement sobre les causes estructurals i conseqüències de les migracions forçades, tot posant al centre les veus de les persones titulars de drets i prioritant les seves necessitats pràctiques i interessos estratègics de gènere.

Aquest projecte ha finalitzat durant l'any 2024, concretament al mes de setembre. Un cop acabat, s'ha iniciat un procés d'avaluació externa que segueix en procés. Serà publicat el 2025 de manera oberta.

Durant el 2024 s'executen dos activitats que s'emmarquen dins aquest projecte i que és important destacar:

Presentació informe “Històries de refugi”

El 22 de febrer, en una notable mostra de compromís amb els drets humans i la solidaritat internacional, en col·laboració amb l'Associació Catalunya-Líban, es va dur a terme un significatiu acte de presentació de l'informe titulat "Històries de refugi". Aquest informe representa un recull d'històries compost per un total de vuit entrevistes a individus de diverses nacionalitats que es van veure compel·lits a abandonar la seva terra natal en cerca de pau, llibertat i seguretat. Cadascuna d'aquestes entrevistes encerra relats commovedors que aborden tant les causes que van motivar el seu exili, com els reptes enfrontats en el seu trajecte cap a l'asil, així com les experiències trobades en el procés d'acollida un cop arribats a Catalunya.

Entre les destacades protagonistes d'aquestes cròniques humanes, es troben: Czarina Musni, procedent de Filipines; Antonio Montalván, també d'origen filipí; Regina Zoe Magallón, activista del col·lectiu trans a Mèxic; Marina Camargo, defensora dels drets humans de Colòmbia; NiouKou Sigaby, originària de Mali; Ramsis Hijazi, palestí i fervent defensor del dret a l'educació; les germanes Muzhda i Wagma Zamani, procedents d'Afganistan; i l'A.R., un traductor iraquí a la identitat del qual roman en l'anonimat per raons de seguretat.

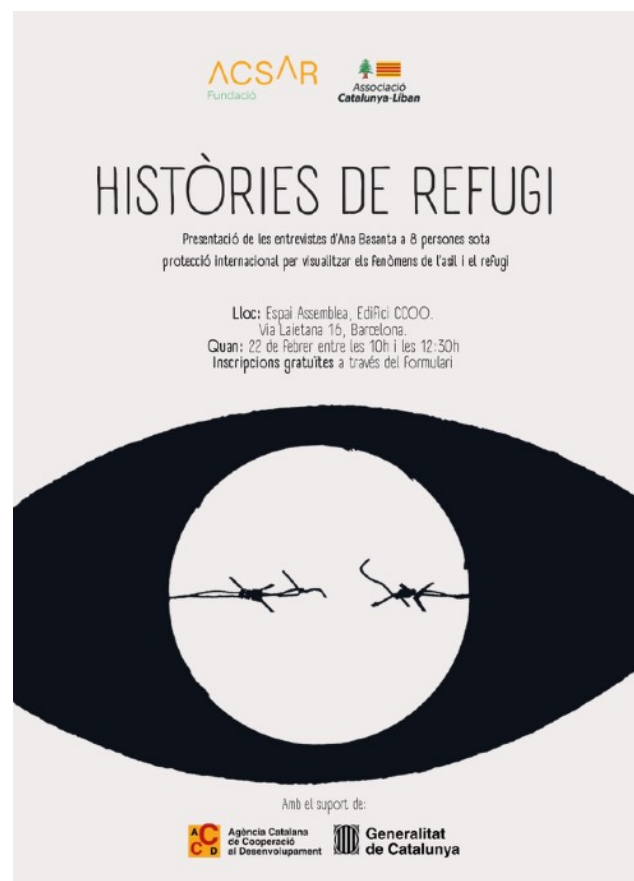
L'encarregada de coordinar i executar tan lloable projecte ha estat la destacada periodista i escriptora Ana Basanta, la incansable labor de la qual ha estat fonamental per donar veu i visibilitat a aquestes narratives de resiliència i esperança. Va ser ella mateixa qui va tenir l'honor d'inaugurar l'esmentat acte de presentació de l'informe, el qual es va dur a terme a l'Espai Assemblea, situat a l'edifici de Comissions Obreres.

Prosseguint aquesta introducció les persones assistents a l'acte van poder veure a través d'una gran pantalla un vídeo-resum de les vuit entrevistes protagonitzat per les entrevistades. Una breu mostra que permetia a aquestes contextualitzar les entrevistes i l'informe.

Seguidament, l'acte va comptar amb la participació directa de tres de les vuit entrevistades: la Marina Camargo, la Regina Zoe Magallón i el Ramsis Hijazi. L'espai es va eixir com una taula rodona on les tres entrevistades van explicar de primera mà la seva experiència. Totes tres històries són històries de resiliència, lluita pels drets humans i fugides forçades dels seus països d'origen. Tres històries molt diferents i amb molts punts en comú alhora. Es va evidenciar també com el procés d'acollida i rebuda a Catalunya pot variar de gran manera en cada cas, les seves valoracions d'aquesta part van ser diverses, generant així un debat enriquidor tant per a elles com per a les persones assistents a l'acte.

Per primera vegada en més d'un any – i només per segona vegada històricament – la Fundació ACSAR ha apostat per gravar l'acte de principi a fi. A través d'un vídeo i so de qualitat, tota la presentació ha quedat immortalitzada a les xarxes de la fundació. A la plataforma YouTube de l'entitat queda una mostra per a aquelles persones que no pogueren assistir a l'acte o que vulguin reviure alguna de les històries tan impactants que es van poder escoltar. Aquest no pretén ser un fet aïllat, ja que la fundació vol reaparèixer amb força a les xarxes socials i en un paradigma cada vegada més telemàtic, vol ser un actor que pugui també oferir la possibilitat de seguir els actes d'aquesta manera. Així, hi ha la intenció també de poder arribar a un gruix de gent més gran.

Aquest esdeveniment no només va representar un espai per donar a conèixer els testimonis d'aquells que han hagut d'enfrontar-se a les adversitats més cruentes, sinó que també va servir com a crida d'atenció a la comunitat

internacional sobre la urgent necessitat d'actuar en pro de la protecció i el respecte dels drets dels refugiats arreu del món. En un moment en què la solidaritat i la compassió són més necessàries que mai, actes com aquest demostren que, mitjançant la unió i l'empatia, és possible construir un món més just i humà per a tots.

Formacions en atenció integral de les persones refugiades

S'ha desenvolupat una activitat formativa orientada a capacitar els assistents en la detecció de refugiats i potencials refugiats, així com en la derivació d'aquests a les instàncies pertinents. En aquesta edició, s'han format un total de 26 treballadores de l'administració de la Diputació de Barcelona, dotant-les de les eines necessàries per actuar amb coneixement i eficiència en aquesta matèria.

El seminari ha permès treballar els conceptes fonamentals com ara "refugiat", "dret d'asil" i "protecció internacional", aprofundint en els supòsits legals que permeten reconèixer aquestes condicions i en les causes de persecució que poden justificar la sol·licitud d'asil. També s'ha analitzat l'abast i el contingut dels drets associats al dret d'asil, la protecció subsidiària i l'autorització de residència per motius humanitaris.

Durant la formació, s'han explicat les vies i procediments per a la formalització de sol·licituds de protecció internacional, s'han detallat els tipus de documentació acreditativa necessaris i s'ha abordat el paper dels òrgans competents i les entitats socials en l'acollida de refugiats. A més, s'han ressenyat altres supòsits de protecció, com la protecció temporal en casos d'afluència massiva de desplaçats i les qüestions relatives a l'apatrídia. Aquest seminari, amb una durada d'entre quatre i sis hores, ha estat una eina essencial per proporcionar als participants coneixements pràctics i conceptuals per treballar en l'àmbit de l'asil i la protecció internacional.

XI Jornada sobre asil per motius d'orientació sexual i identitat de gènere

L'onzena edició de la Jornada sobre el Dret d'Asil per Motius d'Orientació Sexual i Identitat de Gènere va tenir l'honor de continuar la tradició iniciada fa més d'una dècada per la Fundació ACSAR en col·laboració amb el Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada (CEJFE).

Aquesta jornada es va presentar com un fòrum essencial per explorar i debatre les qüestions rellevants que envolten la demanda d'asil i refugi per part del col·lectiu LGBTIQ+. Després d'haver abordat temàtiques fonamentals en les edicions anteriors, aquesta edició es va centrar en l'augment dels discursos d'odi i la pèrdua de drets fonamentals del col·lectiu al Líban. Utilitzant així el país com a exemple de les reversions que es pateixen a diferents països on s'havia aconseguit avançar en la consecució de drets humans bàsics. En col·laboració amb experts, entitats i professionals de l'àmbit de l'asil i la comunitat LGBTIQ+, així com amb la participació

IX JORNADA SOBRE EL DRET D'ASIL PER MOTIUS D'ORIENTACIÓ SEXUAL I IDENTITAT DE GÈNERE

MIGRACIÓ i ASIL LGBTI i RELIGIÓ

Espai Assemblea. Comissions Obreres. Via Laietana 16.

13 de desembre. De 10h a 13.30h. Gratuït.

Inscripcions imprescindibles: facsar@fundacioacsar.org www.fundacioacsar.org 933043023

Amb la col·laboració de

ACSAR Fundació

Ajuntament de Barcelona

activa d'administracions públiques i grups de recerca, l'acte es va centrar en entendre les particularitats de la persecució del col·lectiu al Líban i com aquest context influeix en els processos de demanda d'asil i refugi. En un món que encara presenta desafiaments cis-heteropatriarcal, aquesta jornada va servir com a plataforma per denunciar les discriminacions que pateix el col·lectiu en situacions de protecció internacional. Vam voler aprofundir en les preguntes crucials per a la nostra societat, com ara:

- Quina és la naturalesa de la persecució que pateixen les persones LGTBIQ+ al Líban i com afecta els processos d'asil?
- Quins desafiaments addicionals enfronten les persones LGTBIQ+ en aquest context específic?
- Com podem millorar els mecanismes de protecció i acollida per a les persones LGTBIQ+ que busquen refugi a causa de la persecució per motius d'identitat de gènere o orientació sexual?

La jornada es va dividir en dos blocs: la persecució del col·lectiu LGTBIQ+ al Líban, on es va debatre sobre la relació entre l'augment de la pobresa i les situacions sociopolítiques complexes amb l'augment dels discursos d'odi; i una taula rodona els mecanismes d'acollida de refugiades del col·lectiu a Catalunya.

L'acte s'enfocava als perfils següents: Professionals en l'àmbit de l'asil i la protecció internacional, estudiants interessats en temes de drets humans i migració, membres de les administracions públiques involucrats en polítiques d'asil i migració, representants d'entitats socials que treballen amb població migrant i refugiada, professionals acadèmics especialitzats en drets humans, migració i protecció internacional, tècnics amb experiència en l'àmbit jurídic relacionat amb sol·licituds d'asil, membres d'organitzacions associatives que defensen els drets del col·lectiu LGTBI, persones LGTBI d'origen migrant o sol·licitants d'asil interessades en compartir les seves experiències i propostes, advocats i advocades que treballen en casos relacionats amb sol·licituds d'asil per persones LGTBI, activistes que promouen la igualtat de drets per a persones LGTBI i migrant i qualsevol persona interessada en el tema de l'asil, la protecció internacional i els drets humans.

La benvinguda de l'acte va anar a càrrec de la directora del Centre d'Estudis Jurídics i de Formació Especialitzada (CEJFE), la Sra. Encarna Bodelon. En aquest moment va estar acompanyada del president de la Fundació ACSAR, tot i que va ser l'encarregada d'obrir l'acte i fer la benvinguda institucional.

Seguidament es va impartir una breu conferència a càrrec d'Immaculada Mata Burgarolas, jurista de la Subdirecció General de Coordinació de Migracions, Refugi i Antiracisme. Aquesta ponència es va presentar sota el nom d'El nou pacte migratori aprovat pel Parlament Europeu: Es restringeix el dret d'asil? i va fer un repàs general de la recentment aprovada directiva europea envers l'acollida de refugiats i refugiades. Tot i que no es relacionava concretament amb el col·lectiu LGTBIQ+, és un fet que afecta directament i que era important posar sobre la taula en una jornada d'asil.

Seguidament es van efectuar les dues taules rodones previstes. En la primera, el president de la Fundació ACSAR, el Sr. Ghassan Saliba, va encarregar-se de la moderació en una taula on es va comptar amb la participació d'Abed Kassir, professor i investigador de l'àmbit de gènere i activisme queer al món àrab; i Lluïsa Jimenez Gusi, responsable de l'Àrea de Planificació de Polítiques Públiques LGBTI+ de la Xarxa SAI LGBTI. Cal destacar, que prèviament a l'inici de la taula rodona, Alba Feliu va presentar l'estudi que va redactar i va ser publicat per l'Associació Catalunya-Líban: La comunitat LGTBIQ+ al Líban.

La segona taula rodona va comptar amb la moderació d'Héctor González, del Centre LGTBI de Barcelona. Les ponents van ser: Regina Zoe Magallón, activista defensora dels drets del col·lectiu trans i refugiada mexicana; José Luís Nvumba, advocat especialista en asil i refugi i activista pels drets humans; i Marlen Niubó Edeler, del comitè per l'Acollida de les Persones Refugiades. El tancament de l'acte va ser a càrrec del Sr. Ghassan Saliba, president de la fundació.

Seguint la dinàmica iniciada – o més aviat represa – per la Fundació els darrers actes, la jornada va ser gravada en vídeo i àudio i publicada a les xarxes d'ACSAR.

Aquesta activitat es va celebrar amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona a través de la convocatòria general de 2024.

XVI Curs en matèria d'asil i protecció internacional

La necessitat i l'interès social del projecte de sensibilització, formació i assessorament que proposa la Fundació ACSAR és especialment rellevant davant del context europeu, estatal i municipal dels últims anys. Des del 2008, el fenomen migratori s'ha vist greument afectat per la crisi econòmica, sent el col·lectiu migrant dels més castigats. Posteriorment, l'any 2011, amb l'esclat de les Primaveres Àrabs es va experimentar un augment en el nombre de persones que arriben a Europa a través del Mediterrani per demanar asil, arribant als 3 milions de persones sol·licitants entre els

anys 2015 i 2016. Finalment, de manera més recent, han estat factors diversos els que han intervingut en la precarietat del col·lectiu migrant (que, lògicament, inclou les persones refugiades i sol·licitants d'asil). Exemples d'aquests en són la crisi socioeconòmica provocada per la COVID-19; les diferents guerres, com la de Ucraïna; el canvi climàtic que provoca la fugida dels països d'origen; i d'altres esdeveniments que ens desborden actualment.

En aquest context creiem en la necessitat de generar coneixement per a defensar els drets de les persones migrades i sol·licitants d'asil. D'aquesta manera, es fa més necessari que mai formar i sensibilitzar, tant a professionals com a estudiants, en la matèria en qüestió, amb la finalitat que siguin capaces de defensar els drets de les persones migrades, refugiades, sol·licitants d'asil i apàtrides.

La XVI Edició del Curs de Drets Humans i Protecció Internacional es va dur a terme durant els mesos de març i abril del 2024 de manera virtual. El curs va rebre, com cada edició, una gran acceptació, amb la participació de 20 alumnes de diversos perfils professionals.

El curs, dissenyat per a juristes, advocats, funcionaris de l'Administració Pública, estudiants, treballadors socials, organitzacions del Tercer Sector i altres interessats en la temàtica, va constar de sessions de dos dies a la setmana, de 19 a 21 hores, amb un total de 26 hores lectives.

Els ponents, professionals reconeguts amb una àmplia experiència en drets humans i protecció internacional, van oferir les seves perspectives i coneixements al curs. Destaquen personalitats com José Luis Nvumba, Director del curs i advocat de l'ICAB; Gerard Català, advocat de la Creu Roja; Ana Homet, advocada de l'ICAB; Begoña Martínez, lletrada de la Unitat contra la Tracta UTEH de l'Ajuntament de Barcelona; M. Batalla, advocada i coordinadora de la Comissió d'Estrangeria i Protecció Internacional; i David Casadevall, advocat al SAIER.

El temari del curs va ser el següent:

- Tema I. Presentació del curs i exposició dels seus objectius: Asil: origen històric: reu ressenya. La Unió Europea i el sistema comú d'asil. La Protecció Internacional: règim Jurídic regulador. Concepte jurídic. Anàlisi de les diferents causes de persecució i la seva conceptualització.
- Tema II. Vies legals i segures per a persones que busquen la Protecció Internacional: Mecanismes de reubicació i reassentament; sol·licitud de protecció internacional en ambaixades i consolats; corredors humanitaris.

XVI CURS EN MATÈRIA D'ASIL I PROTECCIÓ INTERNACIONAL

Del 12 de març al 30 d'abril
els dimarts i els dijous de 19h a 21h de manera telemàtica

Programa del curs:
www.fundacioacsar.org

Inscripcions a través de:
Formulari
facsar@fundacioacsar.org
93.304.30.23

Organitzador:
ACSAR
Fundació

Amb el suport de:
Generalitat de Catalunya
Departament d'Igualtat i Feminitats

- Tema III. Els actes de persecució: característiques i formes: Els Agents de persecució. Els agents de protecció: referència al Protocol de Estambul.
- Tema IV. L'apatrídia: règim jurídic regulador: Referències dins la Llei d'asil i de la Protecció Subsidiària. Concepte jurídic, sol·licitud, tramitació, instrucció, concessió i denegació.
- Tema V. Àrees geogràfiques productores de refugiats: Àsia, Orient Mitjà, l'Àfrica, Amèrica Llatina i Europa Oriental. Àrees productores d'apatrides: causes sociopolítiques. Concepte de país segur: efectes jurídics.
- Tema VI. El tràfic de persones: El seu impacte en les víctimes. Protocols d'actuació.
- Tema VII. Dret a la sol·licitud de Protecció Internacional a territori nacional: beneficiaris, lloc, termini i forma de presentació. Drets i obligacions del sol·licitant. Efectes de la sol·licitud. Formularis i documentació del sol·licitant. Causes d'inadmissió a tràmit: per falta de competència i per falta de requisits. El rol de l'ACNUR. Termini per a la resolució i silenci administratiu. Especial referència a la Unió Europea i al Reglament sobre els criteris per determinar el país responsable.
- Tema VIII. La minoria d'edat i la protecció Internacional: Règim jurídic: normativa relativa a l'asil i normativa. Menors acompanyats. Menors no acompanyats:
- Tema IX. El polissonatge: Responsabilitats: règim jurídic. Protocol oficial d'actuació: llums i ombres. Polissonatge i protecció Internacional.
- Tema X. Sol·licitud de Protecció Internacional en frontera: concepte de frontera i règim jurídic regulador. Lloc i forma de presentació. Efectes de la sol·licitud, causes d'inadmissió a tràmit: efectes. Termini de resolució, el seu còmput i silenci administratiu. El rol de l'ACNUR. El dret de reexamen. L'inadmès: és possible la seva devolució?, règim jurídic aplicable.
- Tema XI. Fase d'instrucció de la sol·licitud: La Tramitació d'Urgència: circumstàncies determinants. Especial referència a sol·licituds de protecció Internacional formulades en Centres d'Internament d'Estrangers. El procediment ordinari: accés a l'expedient i al seu impuls. El rol i la importància de l'instructor. El rol i la importància de l'ACNUR. La importància i el rol del Lletrat. Aportació de més proves. La Proposta de l'Instructor. La C.I.A.R: Proposta de Resolució Definitiva.
- Tema XII. La concessió de la Protecció Internacional o de la Protecció Subsidiària i els seus efectes: documentació, prestacions socials i econòmiques, dret de residència i treball, nacionalitat. Matrimoni. El manteniment de la unitat familiar: El dret a l'extensió familiar de l'asil i el dret al reagrupament familiar. El cessament i la revocació de la Protecció Internacional. Procediment. L'expulsió de l'asilat. La denegació de la Protecció Internacional: efectes. Els recursos administratius contra les resolucions definitives: règim jurídic regulador. El recurs de revisió.
- Tema XIII. El control jurisdiccional de l'activitat administrativa en matèria de Protecció Internacional i d'apatrídia: Actes expressos i presumptes susceptibles de recurs. El dret a la justícia gratuïta. Recurs contra la resolució d'inadmissió a tràmit: Òrgan competent. Terminis d'interposició. Legitimació i representació. Procediment i la seva tramitació. Finalització. Recursos: apel·lació. Mesures cautelars i cautelarríssimes: Incidents del judici principal.

Recurs contra la resolució denegatòria de l'asil: Òrgan competent. Terminis d'interposició. Legitimació i Representació. Procediment i tramitació. Finalització. Recurs de Cassació.

La preparació del curs va requerir una planificació detallada, que va incloure reunions amb el director del curs per establir el calendari i actualitzar el temari, així com coordinar amb els ponents i preparar el material didàctic necessari. Aquest procés es va dur a terme al llarg de l'any 2023, assegurant que tots els continguts fossin actualitzats i adequats a les necessitats formatives actuals.

La XVI Edició del Curs de Drets Humans i Protecció Internacional va ser un èxit, demostrant la demanda i l'interès continu en aquest àmbit de formació. L'alta participació i la qualitat de les ponències van contribuir a enriquir el debat i fomentar una millor comprensió de les qüestions abordades. Des de la Fundació ACSAR, agraïm honestament la col·laboració de totes les persones que van contribuir al desenvolupament i la realització d'aquest curs.

El curs es va realitzar amb el recolzament del Departament d'Igualtat i Feminismes de la Generalitat de Catalunya.

Observatori de les Migracions i el Refugi a Catalunya

L'Observatori de les Migracions i el Refugi a Catalunya té com a objectiu principal sensibilitzar i difondre coneixements crítics entre la població catalana. Es presenta com una iniciativa fonamental per a la construcció d'una societat més conscient i informada. En la societat actual, la falta d'informació o la desinformació poden conduir a la manca de comprensió sobre qüestions crítiques i, en última instància, limitar la participació ciutadana en processos importants. Sensibilitzar implica despertar la consciència sobre temes rellevants, fomentar el pensament crític i incentivar la participació activa de la comunitat en la presa de decisions. L'Observatori vol trencar amb aquesta dinàmica.

També busca centrar-se en acordar línies d'acció conjuntes entre les entitats agents per fer front a la vulneració dels Drets Humans de les persones migrades a Catalunya, posa de manifest la necessitat de construir una resposta col·lectiva i coordinada per abordar aquesta problemàtica. La vulneració dels Drets Humans de les persones migrades és una qüestió crucial que requereix una acció immediata i eficient.

Per aconseguir aquest objectiu, les diferents entitats involucrades han de treballar de la mà per identificar les vulneracions específiques, analitzar les causes subjacents i desenvolupar estratègies efectives per abordar-les. Aquestes estratègies poden incloure campanyes de sensibilització, advocacia per canvis legislatius, així com programes d'ajuda i suport per a les persones afectades. La col·laboració entre organitzacions no només millora l'eficàcia de les accions emprendre, sinó que també permet un intercanvi de coneixements i recursos que enforteix la resposta global.

Aquest 2024 l'Observatori ha entrat al seu cinquè any d'existència, trobant-se el seu inici al 2019. Les activitats emmarcades dins d'aquest s'han executat amb la col·laboració de l'Ajuntament de Barcelona. Hi destaquen:

Seminari sobre racisme institucional

El 22 d'octubre es va celebrar el seminari sobre racisme institucional de l'Observatori de les Migracions i el Refugi a Catalunya de la Fundació ACSAR. Aquest és un projecte actiu des del 2019 que serveix com a fòrum d'investigació i difusió sobre la mobilitat internacional a Catalunya, l'asil i el refugi i que es fonamenta sobre els pilars de la recerca, la sensibilització i la incidència política.

En aquest cas, va semblar important posar sobre la taula com les mateixes institucions, a través dels diferents cossos que la conformen, són responsables de manera directa o indirecta de dinàmiques discriminatòries i racistes cap a persones nouvingudes o racialitzades.

Es poden analitzar molts aspectes d'aquestes dinàmiques igual que es poden assenyalar molts espais on aquestes es donen. En tot cas, aquesta vegada el seminari es va centrar en els següents aspectes:

- La llei d'estrangeria i el dret al sufragi
- El tracte amb les dones migrades en situacions de violència masclista
- Traves burocràtiques per obtenir documentació
- Irregularitats en processos de detencions il·legals a persones migrants
- La importància del racisme institucional com a facilitador dels grups d'extrema dreta a Catalunya, Espanya i Europa.

Per tractar aquests temes, el seminari va comptar amb la participació de tres ponents amb llargs i transcorreguts currículums i experiències.

Per començar, vam disposar de la participació de la Sra. Salwa el Gharbi. És investigadora social, consultora i formadora amb expertesa en migracions i atenció a les diversitats amb experiència de molts anys en gestió, coordinació i participació en diversos projectes nacionals i internacionals

l·ligats sobretot a l'àmbit de la UNESCO. De fet, va ser directora del Departament de DDHH de la UNESCO a Catalunya durant més d'una dècada.

A més, és actualment presidenta de la Diàspora a l'Assemblea Mundial Amaziga, presidenta i fundadora de l'Associació de Dones Amazigues de Catalunya i coordinadora de diferents grups del Consell Nacional de Dones de Catalunya, entre molts altres càrrecs.

En aquest cas, la seva participació es valorava sobretot pel seu paper com a diputada al Parlament de Catalunya i el seu rol en la redacció de la Llei per la Igualtat i la no Discriminació. És, a més, patrona de la Fundació ACSAR.

Seguidament, va ser el torn de la periodista i comunicadora Berta Camprubí. Col·laboradora i membre del Consell Rector de la revista LaDirecta i amb deu anys d'experiència a Amèrica Llatina fent de freelance per mitjans com El Salto o eldiario.es, la seva experiència en el seguiment de casos de racisme institucional amb testimonis concrets van donar peu a una ponència molt exemplificadora.

Cal destacar també el seu rol com a acompanyant al Consejo Regional Indígena del Cauca a Colòmbia i en la creació dels documents cardpublicacions: per una banda, una redacció pròpia titulada Antifascismo del 99%; i per altra, dues coordinacions anomenades Combatir la Islamofòbia i Migracions: Obrir les fronteres d'un món desigual.

L'acte va tenir una durada total de dues hores. La primera va ser enfocada a les ponències de cada una de les tres ponents, amb alguna aportació puntual per part del públic assistent a l'acte. La segona hora va consistir en un debat actiu entre aquest públic i les mateixes ponents.

Entre les idees de les persones que van participar des del públic destaquen la importància de l'educació i formació de les docents en matèria d'immigració; la problemàtica existent en habitatge, amplificada per les persones migrants – sobretot racialitzades – i les diferències en processos d'inclusió de persones migrants de diferents països, fins i tot en casos veïns.

Com s'ha esmentat, el racisme institucional agrupa una diversitat de subtemàtiques, i és gairebé impossible incloure totes les perspectives en un sol acte. Molts temes van quedar oberts, reforçant la necessitat d'espais de trobada per debatre i reflexionar entorn aquestes qüestions.

Com altres vegades, la Fundació ACSAR va fer ús de la sala Espai Assemblea, a l'edifici de CCOO. Aquesta sala recentment reformada cobreix tots els requisits tècnics necessaris per a un acte d'aquestes característiques.

Per manca de pressupost, l'acte no va poder ser gravat i publicat a les xarxes tal com hagués estat idoni. En canvi, sí que es van recollir enquestes d'entre les persones assistents com a termòmetre de la qualitat de l'esdeveniment i per demanar suggeriments de cara al futur.

**SEMINARI:
RACISME INSTITUCIONAL**

Quina relació hi ha entre el racisme institucional i l'augment de l'extremisme dretà?
De quina manera exerceixen discriminacions les institucions catalanes?
Com es pot revertir aquesta situació?

AMB LA PARTICIPACIÓ DE
SALWA EL GHARBI ex directora del Departament de Drets Humans al Centre UNFSCO de Catalunya
DAVID KARVALA cofundador de la Plataforma Unitat Contra el Feixisme i el Racisme
BERTA CAMPRUBÍ periodista col·laboradora i membre del Consell Rector de La Directa

INSCRIPCIONS GRATUITES A TRAVÉS DEL FORMULARI O www.fundacioacsar.org
projectes@fundacioacsar.org
93 304 30 23

22 D'OCTUBRE DE 10H A 12H ACSAR OBSERVATORI DE LES MIGRACIONS I DRETS
EDIFICI CCOO, ESPAI ASSEMBLEA VIA LAIETANA, 16 BARCELONA

AMB EL SUPORT DE Govern de Catalunya

Presentació de l'Informe sobre l'estat de la Immigració a Catalunya el 2023

El 14 de novembre, i per tercer any consecutiu, vam presentar la nova edició anual de l'informe sobre l'estat de la immigració a Catalunya. Aquest és un informe ja tradicional de l'Observatori de les Migracions i el Refugi a Catalunya de la Fundació ACSAR.

En aquest cas, la redacció va anar a càrrec de l'equip format per Valeria Bello i Lluç Torrella. La Valeria (doctora en Sociologia Política, 2007, Universitat de Florència "Cesare Alfieri") és actualment professora titular en migració i seguretat a Blanquerna FCRI /Universitat Ramon Llull. Anteriorment va treballar a Nacions Unides, de 2012 a 2018, com a Senior Research Fellow en migracions, seguretat i desigualtats. També té experiència com a Postdoc Marie Curie Research Fellow a l'Institut Barcelona d'Estudis Internacionals (2009-2011) i va començar la seva carrera com a professora assistenta i assistent a la coordinació del Jean Monnet Centre of Excellence de la Universitat de Trento, Itàlia (2003-2009).

És autora de més de 50 treballs científics i de desenes d'informes per institucions nacionals i organismes internacionals, com NNUU, IOM, Pacific Islands Secretariat, Ministeri de defensa d'Espanya, etc. És autora del llibre *International Migration and International Security. Why Prejudice is a Global Security Threat* (Routledge 2017) que va ser presentat el 21 d'abril 2017 a la seu central de NNUU en Nova York i ha sigut el llibre més llegit a la Biblioteca Hammarskjöld de NNUU el 2018.

En Lluç Torrella Llauger, per altra banda, és investigador júnior al grup de recerca GLOBALCODES i a l'Institut de Recerca en Comunicació i Relacions Internacionals de Blanquerna-URL. És graduat en Relacions Internacionals per la Universitat Autònoma de Barcelona i del Màster en Seguretat Internacional per l'IBEI (Institut Barcelona d'Estudis Internacionals). Anteriorment, ha treballat com

a becarí al CIDOB (Barcelona Centre for International Affairs), al Departament d'Afers Exteriors del Govern de Catalunya, i ha estat membre de l'European Student Think Tank.

Igual que en les darreres edicions, l'informe s'ha dividit en diferents blocs. En primer lloc, el Bloc I presenta les competències de Catalunya en matèria d'immigració i estudia les possibilitats d'incrementar la descentralització de la gestió migratòria en el context espanyol. El Bloc II tracta específicament la qüestió del refugi i l'asil, tot detallant les xifres i l'evolució del fenomen a la realitat catalana. Finalment, el Bloc III parteix de la base de la reforma de la Llei d'Estrangeria del 2022 i la Iniciativa Legislativa Popular i les esmenes proposades per a estudiar els seus efectes cap a la regularització d'immigrants.

L'estudi serveix de fonament per a una sèrie de recomanacions i possibles millores del sistema d'acollida i refugi a Catalunya en una època marcada per l'aparició de l'extrema dreta al Parlament de Catalunya i el reforç que això implica per contrarestar les narratives xenòfobes i anti-immigració i un debat informat i neutral sobre aquestes qüestions tan crucials avui dia.

Conjuntament amb els blocs dels darrers anys, cada vegada es genera un context de la situació de Catalunya en l'àmbit d'immigració. Algunes de les temàtiques que s'han tractat anteriorment engloben temes com la situació laboral, l'educació o l'habitatge.

L'informe del 2023 es pot trobar a la web de la Fundació ACSAR a aquest [enllaç](#).

L'acte de presentació de l'informe es va dur a terme, novament, al Palau Macaya, un lloc emblemàtic i adequat per a esdeveniments de gran importància. Es va celebrar concretament a la Sala Macaya, un espai ampli i funcional que va permetre crear un ambient propici per a la reflexió i el debat entre totes les persones assistents. A l'esdeveniment, van participar destacades figures de diverses institucions catalanes, com el director general d'immigracions de la Generalitat de Catalunya, el Sr. David Moya, i representants d'ajuntaments de diferents municipis de Catalunya, que van contribuir amb les seves perspectives i experiències en relació als temes tractats a l'informe.

Per altra banda, hi van assistir també representants de diferents partits polítics catalans; més d'una desena d'entitats del tercer sector, com Caritas, Creu Roja, el CCAR, ACONPAZ o el Fons Català de Cooperació; universitats i sindicats.

La presentació, així com el debat que va tenir lloc posteriorment, es pot visualitzar íntegrament al canal de YouTube de la Fundació. Per a totes aquelles persones interessades a aprofundir en els temes tractats i en les diverses intervencions dels ponents, es pot accedir al contingut complet mitjançant el següent [enllaç](#).

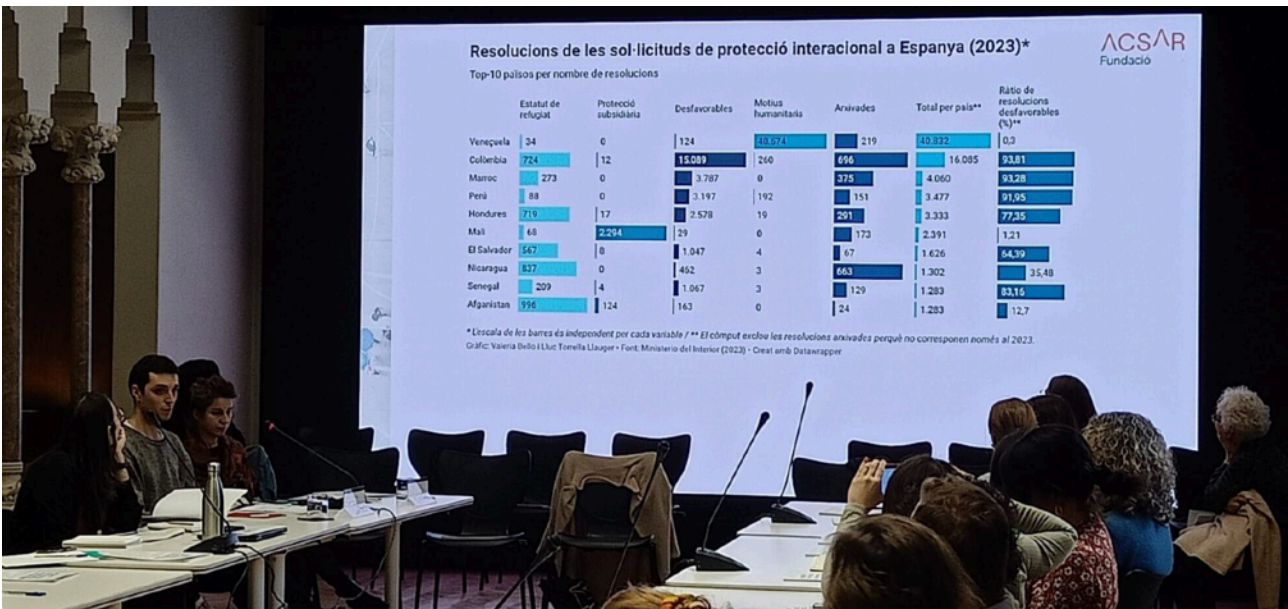
Les conclusions i recomanacions a les quals s'ha arribat a través de l'informe i el posterior debat al Palau Macaya de cada un dels blocs van ser les següents:

Competències de Catalunya en matèria d'immigració:

Per desenvolupar plenament les competències en matèria d'immigració derivades de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, és imprescindible reactivar les comissions bilaterals de traspàs de competències amb l'objectiu d'ampliar les atribucions exclusives en l'àmbit d'ocupació i immigració. En aquest sentit, el Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC) ha de jugar un paper determinant, sempre amb l'acord de la comissió autonòmica específica encarregada de determinar les necessitats del mercat laboral, que inclou representants del SOC, sindicats i patronals. Això permetria gestionar de manera més eficaç la contractació en origen.

Calen mecanismes àgils de comunicació entre el SOC i els consolats espanyols, amb més implicació de les oficines de la Generalitat i els serveis d'ocupació dels països d'origen, facilitant així una millor coordinació i agilitat en els processos administratius. També s'haurien d'ampliar les competències de la Generalitat en la concessió i renovació d'autoritzacions de treball, així com en els permisos de residència, per unificar-los en un sol tràmit, reduint la burocràcia i garantint una resposta més ràpida i eficient a les necessitats laborals i socials.

A més, s'hauria d'implementar una finestra única que faciliti els tràmits entre la Generalitat, els ajuntaments i l'administració central, amb la finalitat d'eliminar la problemàtica actual derivada de la manca de cites prèvies, que sovint s'ha transformat en un negoci. Aquesta simplificació hauria d'anar acompanyada d'un augment dels mitjans econòmics, recursos personals i tècnics disponibles per a les administracions catalanes competents, amb l'objectiu d'agilitzar els tràmits i oferir un servei més proper, eficaç i de qualitat.

També cal incrementar els recursos destinats a polítiques d'inclusió social i participació, garantint la igualtat de drets en àmbits com la sanitat, l'educació, l'habitatge i la participació social i política, promovent així una convivència més justa i equitativa. Finalment, és imprescindible augmentar els recursos disponibles per a les entitats i organitzacions cíviques i socials, especialment aquelles que treballen en àmbits clau com el laboral, educatiu i veïnal, per tal de fomentar una societat més inclusiva, cohesionada, solidària i compromesa amb la igualtat d'oportunitats per a tothom.

Asil i refugi:

El Conveni dels Refugiats ha d'aplicar-se sense cap tipus de discriminació per raó de sexe, gènere o nacionalitat, garantint així el màxim respecte pels drets fonamentals i assegurant un tracte just a totes les persones sol·licitants. En aquest context, és especialment important incentivar la possibilitat que les sol·licituds d'asil es puguin presentar directament als consolats, facilitant l'accés al procés de protecció internacional des de l'exterior.

El govern espanyol ha d'evitar utilitzar el dret al refugi com una eina política. La gran diversitat en les taxes d'acceptació de sol·licituds genera preocupació, ja que sovint aquest dret sembla estar subordinat a la política exterior de l'Estat, fet que comprometria la seva imparcialitat i justícia.

A més, s'ha de resoldre la problemàtica actual per accedir a cites per sol·licitar asil. Les oficines d'estrangeria gestionades pels cossos policials no disposen d'un mecanisme funcional de sol·licituds en línia, i les línies telefòniques sovint resulten inoperatives. Aquestes deficiències provoquen que les persones nouvingudes hagin d'esperar fins a sis mesos per iniciar el procés, allargant considerablement els terminis per obtenir asil.

Per abordar aquestes dificultats, és fonamental ampliar els recursos econòmics i humans disponibles per a les administracions autonòmiques i avançar cap a la unificació del sistema de sol·licituds entre la Generalitat, els ajuntaments i l'administració central, amb l'objectiu de garantir un accés més àgil i eficient al dret al refugi.

Regularització:

Les autoritats competents han de promoure un procés de regularització que eviti la creació de situacions de vulnerabilitat, ja que aquestes no només afecten els drets de les persones migrants, sinó que també perpetuen una divisió entre immigrants de "primera" (amb situació administrativa regular) i de "segona" (els que es troben en situació irregular, amb tots els reptes que això implica).

En el marc actual, amb la Iniciativa Legislativa Popular (ILP) de regularització extraordinària en tràmit al Congrés, és fonamental corregir les exclusions que afecten col·lectius específics, com les treballadores de la llar, que de facto queden fora del procediment per sol·licitar l'arrelament laboral. A més, cal assegurar un finançament adequat per a entitats de recerca i ONG que permeti realitzar estudis rigorosos sobre el nombre real de persones en situació irregular i analitzar l'impacte de les mesures legislatives adoptades en matèria de regularització. Aquesta anàlisi és essencial per garantir una base sòlida en la presa de decisions polítiques, ja que la manca de dades precises limita les conclusions sobre aquestes qüestions.

La gestió de la regularització requereix abordar la dimensió discursiva. És essencial combatre la polarització i politització del debat sobre immigració a Espanya i Catalunya, ja que aquestes tendències alimenten discursos xenòfobs i populistes que posen en perill la salut democràtica i la protecció de persones vulnerables. És imprescindible reconèixer que la situació irregular impacta els drets humans i que això ha de ser un motiu per integrar les persones nouvingudes al sistema de benestar, més enllà de consideracions econòmiques.

Cal agilitzar la regularització i integrar-la en una reforma de la Llei d'Estrangeria amb un mecanisme més eficient i menys discriminatori. Sense aquesta reforma, moltes persones migrants quedaran atrapades en la irregularitat, agreujant la seva vulnerabilitat.

MigraLab

Un altre dels objectius de l'Observatori Català de les Migracions i el Refugi ha estat continuar contribuint a la producció d'una base de dades estadístiques capaç d'aplegar de forma intuïtiva i transversal dades sobre les migracions i el refugi que normalment estan disperses. Aquesta centralització de dades s'ha concretat en el subprojecte "MigraLab", un portal fàcilment accessible des de la web de la Fundació ACSAR, on per una banda, en l'apartat "Indicadors" es proveeix un accés directe a pàgines i documents amb informació sobre immigració tant a Catalunya com a Espanya i Europa.

L'apartat "Anàlisi de dades" publica regularment dades, gràfics i comentaris sobre la immigració a Catalunya, l'Estat espanyol i Europa, amb criteris de claredat, veracitat i objectius de sensibilització per combatre la desinformació.

Durant aquest 2024, la web del MigraLab s'ha actualitzat íntegrament per a mostrar els continguts de manera més atractiva i d'una manera intuïtiva. Podeu accedir a les dades de MigraLab a través d'aquest [enllaç](#).

Sessions d'assessorament jurídic

ACSAR Fundació

ASSESSORAMENT JURÍDIC GRATUÏT

PER A SOL·LICITANTS D'ASIL I MIGRANTS

Resolució de dubtes sobre procediment d'asil i protecció internacional, recursos per denegació, orientació jurídica, nacionalitat, etc.

PROPERES SESSIONS:

OCTUBRE

31 d'octubre

Horari: matins

CONTACTA'NS PER DEMANAR

CITA A:
facsar@fundacioacsar.org
+34 933 043 023

Via Laietana 16, Barcelona

Amb el suport de:

Ajuntament de Barcelona

Generalitat de Catalunya
Departament d'Igualtat i Feminitats

Des del gener del 2019, la nostra fundació ha estat compromesa en l'organització de sessions d'assessorament jurídic gratuït per a persones refugiades, sol·licitants d'asil, amb protecció internacional i immigrants. Amb el pas dels anys, aquestes sessions s'han consolidat com un recurs essencial per a aquelles persones que es troben en situació de vulnerabilitat i necessiten orientació i suport legal per fer front a tràmits complexos, conèixer els seus drets i accedir a recursos que facilitin la seva integració.

Els participants arriben per diferents vies. El boca a boca ha estat una eina clau per donar a conèixer aquest servei entre comunitats que necessiten suport, així com la difusió a través de xarxes socials i mitjans de comunicació, que ens ha permès arribar a més persones que desconeixien l'existència d'aquest recurs. A més, treballem en coordinació amb ajuntaments, entitats del tercer sector com Càritas i Creu Roja, i centres d'acollida, que ens deriven persones usuàries en situació de necessitat, confiant en la qualitat i la importància d'aquest servei per garantir un accés real a l'assessorament legal.

El nostre objectiu és continuar oferint aquest suport de manera accessible i propera, ampliant la nostra xarxa de col·laboració i reforçant la nostra tasca perquè cada vegada més persones puguin beneficiar-se d'un assessorament jurídic just i eficaç.

Els motius per sol·licitar asil i protecció internacional són diversos i sovint crítics, destacant dones que fugen de violència de gènere, així com persones afectades per conflictes armats, persecucions religioses, ideològiques o ètniques.

L'organització d'aquestes sessions requereix una planificació detallada, atenent les necessitats dels usuaris, incloent intèrprets si cal i garantint un entorn segur per a consultes delicades.

Els objectius de les sessions d'assessorament jurídic són múltiples. No només busquem proporcionar orientació legal en el procés de sol·licitud d'asil i protecció internacional, sinó també apoderar les persones ateses per afrontar els reptes del seu procés d'adaptació al nou entorn. Així mateix, es fomenta la creació d'un espai segur on els usuaris puguin compartir dubtes i inquietuds, creant un diàleg i intercanvi d'experiències.

En conclusió, les sessions d'assessorament jurídic han estat un recurs essencial per a persones refugiades, sol·licitants d'asil i immigrants, oferint suport legal i orientació en moments clau. A través d'aquestes trobades, hem intentat resoldre dubtes, aclarir procediments i proporcionar eines perquè les persones puguin conèixer i defensar els seus drets amb més seguretat.

Aquest servei no només ha estat una ajuda pràctica, sinó també un espai de confiança i suport on les persones han pogut expressar les seves preocupacions i trobar respostes adaptades a les seves necessitats. Tot això ha estat possible gràcies a l'esforç i dedicació de professionals i voluntaris que han fet d'aquest espai una eina útil i accessible.

Durant el 2024, 110 persones s'han beneficiat directament d'aquestes sessions, un 53% de les quals han estat dones. A més, cal tenir en compte que, per cada persona atesa, sovint hi ha una xarxa de familiars i amics que també es beneficia d'aquesta informació i suport, fet que eleva el nombre de persones impactades fins a unes 500.

Agraïm de tot cor a totes les persones que han confiat en aquest servei, així com a col·laboradors i voluntaris que, amb el seu compromís, han fet possible que aquestes sessions siguin una realitat. Seguirem treballant per oferir aquest recurs i arribar a més persones que ho necessitin.

PROJECTES DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL

Contribuint a l'exercici i defensa del dret a la salut mental de la població refugiada als camps de Beddawi i Naher Bared, Líban

Aquest és un projecte desenvolupat conjuntament en totes les seves fases amb la contrapart al Líban: la National Institution of Social Care and Vocational Training (BAS per les seves sigles en àrab). Ha estat finançat per l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament i té l'objectiu de garantir la defensa i l'exercici del dret a la salut mental de la població refugiada en situació vulnerable amb enfocament comunitari, als camps de Beddawi i Naher Bared, Governorat del Nord, Líban.

El projecte s'ha desenvolupat en un context de crisi multidimensional al Líban, qualificada com la més greu des de la guerra civil, que amenaçava amb la fallida de l'estat. Aquest deteriorament socioeconòmic ha afectat greument la població refugiada dels camps, que pateix exclusió social i vulneracions sistemàtiques dels seus drets fonamentals. La situació es va agreujar a finals de 2023 amb l'esclat de violència a la franja de Gaza, Cisjordània i a la frontera sud del Líban.

Durant el 2024, els atacs de les forces israelianes a territori libanès s'han intensificat en el marc del conflicte amb Hezbollah, provocant una de les crisis més greus al país de les darreres dècades. Com a conseqüència, més d'1,8 milions de persones s'han hagut de desplaçar forçosament de manera interna, i milers han perdut la vida.

La intervenció segueix un enfocament comunitari, multidisciplinari, de gènere i basat en els drets humans. La participació de tots els col·lectius protagonistes ha estat cabdal per a l'assoliment de l'objectiu:

- Titulars de drets (TD): Infància refugiada en situació de vulnerabilitat amb problemes de salut mental i les seves famílies.
- Titulars de responsabilitats (TR): L'equip multidisciplinari del programa de salut mental de BAS, altres entitats que treballen amb infància refugiada als camps com l'UNRWA, i ACSAR i CIEMEN.
- Titulars d'obligacions (TO): Les autoritats dels camps de Beddawi i Naher Bared.

El projecte ha implementat:

- Atenció directa especialitzada en salut mental per a infància refugiada i les seves famílies.
- Activitats d'empoderament per a titulars de drets.
- Accions de sensibilització per a titulars de responsabilitats.
- Espais d'incidència local i internacional amb tots els col·lectius protagonistes per a la reivindicació del dret a la salut mental de la infància refugiada.

El projecte s'ha desenvolupat als camps de persones refugiades de Beddawi i Naher Bared, establerts el 1955 i 1949 respectivament, situats prop de Trípoli, al nord del Líban. Aquests camps han patit diversos episodis de destrucció durant la guerra civil libanesa (1975-1990) i durant l'enfrontament entre Fatah Al-Islam i les forces armades libaneses (2007).

La població d'aquests camps ha augmentat significativament, especialment des de l'arribada de persones refugiades de Síria a partir del 2011, agreujant els problemes de sobrepoblació. Al voltant dels camps s'han establert assentaments informals de persones refugiades de Síria, treballadores migrants sense regularitzar i famílies libaneses en situació de vulnerabilitat.

La situació als camps es caracteritza per:

- Infraestructures molt pobres i habitatge precari.
- Greu problema de contaminació ambiental, especialment de l'aigua.
- Malnutrició generalitzada.
- Alt nivell d'estrès i prevalença de malalties (al camp de Naher Bared, el 19,6% de la població pateix malalties cròniques).

Les vulneracions de drets es manifesten en múltiples dimensions:

L'estat libanès no reconeix els drets humans bàsics de les persones refugiades palestines, inclòs el dret a la ciutadania. Aquesta població és subjecte a lleis i pràctiques discriminatòries en l'àmbit laboral, educatiu, d'habitatge i salut, amb un efecte especialment negatiu en dones i infància.

L'accés a serveis públics de salut és denegat a les persones refugiades palestines, que només poden accedir als centres mèdics de l'UNRWA i hospitals amb convenis. L'UNRWA ofereix únicament

serveis de salut primaris i secundaris, i petites ajudes per al tractament hospitalari terciari. Els serveis de salut mental són escassos i difícilment accessibles.

La crisi multidimensional del Líban ha deixat més del 80% de la població en situació de pobresa. Segons l'UNRWA, les necessitats de les comunitats palestines han incrementat significativament. La pandèmia de COVID-19 va tenir conseqüències socioeconòmiques molt negatives, especialment per a aquells que treballaven en el sector informal (la majoria, donades les lleis que prohibeixen a les persones refugiades palestines exercir fins a 39 professions).

La vulneració de drets de la infància refugiada palestina s'ha agreujat significativament amb la crisi actual. S'ha observat un notable augment de les taxes d'angoixa i estrès infantil, acompanyat d'una major exposició a diverses formes de violència física i psicològica. En aquest context, s'han identificat diferències de gènere preocupants en l'aplicació de la violència: mentre els nois tendeixen a rebre violència extrema principalment per part del pare, les nenes la reben majoritàriament dels seus germans. Paral·lelament, el treball infantil i l'abandonament escolar han incrementat de manera alarmant, amb xifres que indiquen que 1.275 estudiants refugiats van abandonar l'escola durant el curs 2020-2021, dels quals un 55% ho va fer a causa d'angoixa i malestar psicològic. També s'ha detectat un increment dels matrimonis infantils forçats, pràctica que comporta greus conseqüències per a la salut física i psíquica de les nenes.

Pel que fa a les dones, els seus drets es troben particularment amenaçats en aquest context de crisi. S'ha registrat un augment preocupant de la violència contra les dones per part de les seves parelles, així com una multiplicació dels seus rols: han d'actuar com a cuidadores, sostenidores econòmiques i, alhora, són víctimes potencials de violència. Als camps existeix una alta incidència de violència sexual, agreujada per baixes taxes de denúncia degut a la por a l'estigmatització. Aquesta situació afecta especialment les dones separades, vídues o amb diversitat funcional o trastorns mentals, que presenten una major vulnerabilitat davant aquestes violències.

Davant d'aquesta realitat, el projecte ha contribuït decisivament a l'erradicació de les desigualtats que pateix la població refugiada en matèria de salut mental al Líban i a la transformació de les relacions de poder entre gèneres en un context marcadament patriarcal. Entre les accions implementades destaca la millora de l'accés, disponibilitat i qualitat dels serveis especialitzats de

salut mental per a la infància refugiada i les seves famílies. S'han desenvolupat activitats d'enfortiment de coneixements i habilitats per a titulars de drets i responsabilitats, així com iniciatives per promoure la participació dels homes en les tasques de cures, fomentant un model de corresponsabilitat. El projecte també ha impulsat la creació d'espais de diàleg comunitari amb tots els col·lectius protagonistes i ha fomentat activament la participació de les dones en espais d'apoderament i reivindicació, garantint així la seva inclusió efectiva en processos de mobilització social i política.

El projecte es va iniciar el març de 2023 i va finalitzar el 30 de juny de 2024, després d'allargar-se dos mesos més del previst a causa de la greu situació d'inseguretat viscuda al país. Davant aquesta gran inestabilitat, la Fundació ha continuat buscant suports de la cooperació internacional per a projectes als camps de Beddawi i Nahr al Bared. El 2025 s'executarà un nou projecte als camps amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona.

Salut mental i Drets Humans amb enfocament comunitari als camps de refugiats al sud del Líban (Tir, Líban)

Aquest és un projecte desenvolupat conjuntament en totes les seves fases amb la contrapart al Líban: la **National Institution of Social Care and Vocational Training**. Ha estat finançat per l'Ajuntament de Barcelona.

L'objectiu d'aquest projecte es garantir la protecció i recuperació dels drets dels infants en situació vulnerable a través de l'atenció a la salut mental i el recolzament psicosocial als camps de refugiats palestins de Tir, governació Sud, Líban.

El disseny segueix la lògica del enfoc comunitari, multidisciplinari i centrat en el drets de la persona així com la transversalització de gènere en totes les activitats. Implica la participació de titulars dels drets (infants i les seves famílies com a representants) però també de responsabilitats (equip multidisciplinari, projecte i entitats que treballen amb infants) i d'obligacions (municipalitat Tiro, MOPH, UNRWA).

Es porta a terme a través de 3 mecanismes claus:

- Millorar l'accés als infants i a les seves famílies a l'atenció i intervenció psicosocial de qualitat i fàcil accés.
- Empoderar a les famílies i a la comunitat propera a la infantesa mitjançant la sensibilització, l'intercanvi de coneixements i la participació directa que emfatitza l'exercici dels drets humans.
- Generar espais de denúncia, incidència i coordinació amb les autoritats, les famílies i la comunitat en general.

El projecte és la continuïtat d'un projecte iniciat el 2023, anomenat *Infants, Drets Humans i Salut Mental des d'un Enfocament Comunitari al sud del Líban*. S'ha desenvolupat a la regió de Tir, però la majoria d'activitats s'han desenvolupat al camp de refugiades d'Al Buss.

L'estratègia que segueix el projecte se centra en la vulneració de drets humans que enfronten nenes i nens en situació vulnerable al sud del Líban, especialment de les comunitats refugiades. El projecte té com a eix central garantir la dignitat d'aquestes persones i les seves famílies, precepte que el dret internacional estableix com a responsabilitat de tota la comunitat internacional.

Aquesta és una estratègia de promoció de la resiliència de la comunitat refugiada. Situa les persones al centre i pretén reparar certs drets humans que no poden ser exercits de forma completa per la comunitat TD actualment.

D'aquesta manera i després d'haver fet l'anàlisi de la situació dels drets de la població TD, la lògica de la intervenció es dissenya segons una estratègia de triple vessant. Una primera d'atenció i exercici de drets per part de les persones titulars de drets, nenes i nens i les seves famílies. Una segona generació de capacitats i espais d'apoderament entre les persones representants de titulars de drets i titulars de responsabilitats. Per últim, es busca generar espais d'incidència juntament amb titulars d'obligacions.

Entre les persones Titulars de Drets beneficiàries del projecte hi ha:

- 250 nens i nenes (75% menors de 15 anys) i les seves famílies dels camps de població refugiada d'Al Buss, Al Rashedieh i Borj Shemali; també de 9 assentaments que se situen als voltants dels mateixos i són Mashouk, Masaken, Jal Baher, Shabrih, Borghlieh, Keferbadda, Qassemeh, Athanya i Wasta.
- 20 dones, mares i/o tutores, que formarien part dels grups de teràpia grupal.

Entre les persones menors que acudeixen a la clínica les nenes representen un 40% a causa dels majors efectes que el refugi, desplaçament i les condicions de vulnerabilitat suposen sobre les dones i les nenes. No obstant això aquestes xifres s'estan igualant en els darrers anys, segons l'experiència de BAS. Entre les persones adultes familiars que acudeixen a les sessions de teràpia i suport psicossocial, un 70% són dones. El criteri de selecció és a través de l'atenció a la clínica, les persones acudeixen perquè coneixen el centre o derivades a través de clíniques i escoles de la UNRWA o sistema públic libanès.

Per nacionalitats, les persones són majoritàriament població refugiada palestina establerta al Líban (un 55% aproximadament), seguit de població refugiada siriana (24% aprox.), població libanesa vulnerable (17% aprox.) i població refugiada palestina provinent de Síria (4% aprox.).

El projecte no ha conclòs durant el 2024 a causa de la guerra que ha lliurat Israel a territori libanès. Més enllà dels efectes anteriorment esmentats d'aquesta, ha tingut un efecte especialment cruel a Tir. Part del territori ha quedat en runes a causa de les bombes llençades pels drons de les forces israelianes; gran part de l'equip de treball de la National Institution of Social Care and Vocational Training ha hagut de marxar del poble per raons de seguretat; i el centre de Tir va haver de convertir-se en un centre d'emergència per gent que havia perdut casa seva durant uns mesos. A finals d'any, l'activitat al centre es comença a reprendre.

Dret a la salut i a una vida lliure de violències al sud del Líban (Nabatieh, Líban)

Aquest és un projecte en el que la Fundació ACSAR ha col·laborat per segona vegada a l'hospital de Nabatieh com a entitat agrupada amb l'**Associació Catalunya-Líban (ACL)**. El soci local que gestiona el centre sociosanitari és el **Socors Popular Libanès (SPL)**.

L'objectiu del projecte és el de contribuir a l'exercici efectiu del dret a la salut i a una vida lliure de violències de dones, infància i població refugiada i libanesa en situació de vulnerabilitat al governorat de Nabatieh. Els eixos d'acció principals són els següents:

1. Millorar la disponibilitat, accessibilitat i qualitat de l'atenció mèdica especialitzada (nefrologia, cirurgia, ginecologia, neonatologia i UCI) especialment per a dones refugiades i libaneses vulnerables a partir de l'adquisició i manteniment d'equips i subministraments mèdics i del sistema de climatització de les sales quirúrgiques i l'increment del personal sanitari de l'hospital Hikmat alAmine del SPL.
2. Enfortir les capacitats de titulars de responsabilitat i titulars de drets per la prevenció i abordatge de les VBG a nivell individual i comunitari, a partir la creació del Protocol de Prevenció i Abordatge de l'Abús i Assetjaments Sexuals de l'hospital, formacions per a tot el personal de l'hospital sobre atenció a víctimes de VBG, un programa d'acompanyament psicosocial per la prevenció i actuació vers les VBG i l'accés a serveis de Salut Sexual i Reproductiva.
3. Incrementar les capacitats dels titulars de responsabilitats, obligacions i de drets per la promoció de la salut comunitària i la protecció de la infància. Desenvolupar campanyes d'educació per la salut i per a que les persones cuidadores esdevinguin agents de protecció de la infància, generem una xarxa de treball conjunt entre diferents actors de la societat civil i institucions a nivell local, nacional i a Catalunya.

En aquest cas el projecte està finançat per l'**Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament**.

Campanya d'ajut humanitari d'emergència - En solidaritat amb el Líban

Impulesem la campanya d'ajut humanitari en solidaritat amb les persones desplaçades internament al Líban com a conseqüència dels atacs d'Israel sobre territori libanès des del 8 d'octubre de 2023. L'objectiu és garantir el dret a la salut, a la protecció, a l'alimentació i a la higiene bàsica de la població libanesa i refugiada en situació de vulnerabilitat, desplaçament i víctimes de guerra. El exiso d'acció són els següents:

1. Millorem l'accés i disponibilitat del dret a la salut de les persones vulnerabilitzades en situació de desplaçament i/o ferides víctimes de guerra, per mitjà de la provisió d'atenció mèdica als centres mèdics del SPL, inclòs l'hospital Hikmat al-Amine de Nabatieh al sud del Líban, i als 7 centres d'acollida que gestiona el SPL arreu del país.
2. Disminuïm la inseguretad alimentària i millorem l'accés al dret a la higiene bàsica de les persones vulnerabilitzades en situació de desplaçament, a través de la distribució de kits d'aliments, aigua potable, instruments i utensilis bàsics per cuinar, productes d'higiene i de neteja, mantes i matalassos, i del reforç a la provisió d'energia als 7 centres d'acollida.

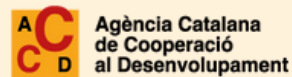
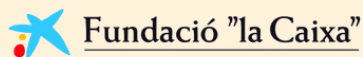

El 2024 s'han pogut enviar 33.900,00 dòlars a través de la campanya. S'ha finançat a través del **Fons Català de Cooperació al Desenvolupament**; i de fons propis de la campanya de captació de fons impulsada per les entitats Associació Catalana per la Pau, Fundació ACSAR, Fundació Flama i Associació Catalunya-Líban. Al Líban, l'entitat sòcia local ha estat el **Socors Popular Libanès**.

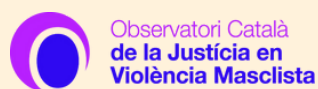

AGRAÏMENTS

Per la seva constant implicació en prprojectes de cooperació, solidaritat i defensa dels drets humans, la Fundació ACSAR vol agrair el suport de:

Per altra banda, volem aprofitar per donar les gràcies a totes aquelles entitats amb les que hem tingut l'honor de col·laborar al llarg del curs 2024 i que han ajudat a que l'execució de les activitats funcionés com s'esperava. Concretament:

CONTACTE

Via Laietana 16, 4t pis
08003
Barcelona

 (+34) 93 304 30 23

 facsar@fundacioacsar.org

 www.fundacioacsar.org

XXSS: @FundacioAcsar

